
GENTSE MEMORIEDAGEN: 8-9-10 JULI

8 Juli 1422

Dood in het Posteernehof van Michelle de France, de eerste vrouw van Filips de Goede.

Ook al weer een van die edele dames die in haar kort leven niet veel plezier beleefd heeft. Zij werd in 1395 geboren als dochter van de waanzinnige Franse Koning Charles VI (le Fou).

In haar jeugd ziet zij een deel van haar familie uitmoorden. Op 16-jarige leeftijd trouwt zij met de latere Filips de Goede die dan zelf nog maar 15 jaar is. Haar schoonvader wordt vermoord door haar broer.

Zij kwam in Gent aan in de eerste dagen van 1422 en verbleef aanvankelijk in het Hof ten Walle (Prinsenhof), maar vestigde zich wat later in het Posteernehof op de Houtleie.

Zij overleed er op 8 Juli, naar men beweert vergiftigd. Dit vermoeden werd versterkt door het feit dat haar Duitse hofdame Ursula in wie zij het meest vertrouwen had, na haar dood plotseling de stad verliet.

De gravin werd begraven in de St-Baafsabdij maar in 1540 overgebracht naar de noordelijke transeptarm van de kathedraal en in 1575 overgebracht naar de crypte.

Haar graf werd vernield gedurende de beeldenstorm.

In feite weten wij weinig over deze geheimzinnige zaak en we zullen het wel nooit te weten komen. Zelfs over de datum van haar overlijden is men het niet eens.

Daar waar Van Werveke spreekt van 8 Juni 1422 heeft Victor Fris het over 8 Juli.

Iets weten wij zeker: Filips de Goede heeft niet veel getreurd over de dood van zijn eerste vrouw.

8 Juli 1803

Oprichting van de Handelsbeurs bij Consulair Besluit.

8 Juli 1810

Geboorte van François Laurent.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1987 - N° 2 - pp. 81-86

8 Juli 1816

Dood van Adriaen Jacques Goethals.

Deze Schepen van de Keure die stamde uit een adellijk geslacht was, zoals dat in die tijd meer het geval was bij prominenten, lid van de 4 Hoofdgilden en contribuant van de Academie. Bovendien ook nog Deken van de Nering der Merceniers en Administrator van de Berg van Barmhartigheid.

In 1762 richtte hij de Vrijmetselaarsloge "La Discrère Impériale et Royale" op.

8 Juli 1837

De Gemeenteraad beslist een nieuwe straat te trekken: de Charlekijnstraote, voor niet-Gentenaars de Keizer Karelstraat.

8 Juli 1844

Geboorte te Oudenaarde van Polynice Van Wetter.

Humoniora aan het Bisschoppelijk College te Oudenaarde en aan het Atheneum in Gent.

Doctor in de Rechten in 1866. Verdere studies in Bonn en Heidelberg.

In 1873 werd hij aan onze Universiteit Hoogleraar van Romeins Recht en Pandecten.

Van 1897 tot 1900 was hij Rector.

Dood te Gent op 24 Maart 1925. Begraven op het kerkhof van de Brugse Poort.

Zijn grafmonument werd gemaakt door Theo Soudeyns.

8 Juli 1860

Tweedaags bezoek van Koning Leopold I aan Gent.

Hij was vergezeld van de Hertog en de Hertogin van Brabant, de Graaf van Vlaanderen en verschillende ministers.

Op een plechtigheid in het Provinciaal Gouvernement richtte hij zich tot de studenten, hij noemde hen zijn kinderen, want, zei hij, "u zijt allen geboren tijdens mijn regering."

De Vlaamse Academie. Binnengezicht.

8 Juli 1886

Stichting van de Vlaamse Academie met zetel te Gent.

Er waren aanvankelijk 25 leden: 18 die benoemd werden door de Regering en 7 die gekozen werden door de 18. De Secretaris was Frans De Potter die deze functie bleef uitoefenen tot aan zijn dood in 1904.

Buiten de 25 werkende leden waren er ook nog 10 briefwisselende leden en 25 buitenlandse ereleden.

De plechtige installatie gebeurde op 10 Oktober 1886.

In 1892 kocht de Regering het David 't Kindthotel aan in de Koningstraat en stelde het ter beschikking van de Academie.

Gedurende meer dan een eeuw heeft men vanaf het Groot Kanon kunnen genieten van het uniek zicht van dit prachtig gebouw tot wanneer het definitief verminkt werd door de bouw van de R.T.T.mastodont.

8 Juli 1887

Geboorte van Jean Ray.

Zie het boek "Dat was een tijd" John Flanders - pp. 5-10.

Nog enkele exemplaren van dit boek zijn verkrijgbaar in het Documentatiecentrum.

9 Juli 1441

Dood te Brugge van Jan Van Eyck, de mede-auteur van het subliem kunstwerk "De Aanbidding van het Lam Gods".

Toen zijn broer Hubert er 6 jaar aan gewerkt had stierf hij in 1426. Na 3 jaar nam Jan het werk over en werkte er nog 3 jaar aan.

Hij stond aanvankelijk in dienst van Jean de Bavière, comte de Hollande. Toen deze stierf in 1425 kwam hij in dienst bij Filips de Goede bij wie hij hoog aangeschreven stond an waar hij ook schijnt gewerkt te hebben als diplomaat.

Er zijn toch een paar zaken die voor ons niet duidelijk zijn: hij zou het Lam Gods afgewerkt hebben van 1429 tot 1432 en men speculeert er over waar hij hier gewoond zou hebben, maar in Mei 1425 had hij zich in Brugge gevestigd. Kan iemand ons daar iets meer over vertellen?

Zijn devies was "Als ixh kan". (Aussi bien que je le puis).

Op 2 September 1996 werd een postzegel uitgegeven die aan hem gewijd was.

9 Juli 1517

Geboorte van Jan van Hembyze.

"Jonker Jan" zoals hij genoemd werd, is zonder twijfel een van de minst aantrekkelijke figuren uit de Gentse geschiedenis.

Hij stamde uit een geslacht van verarmde notabelen en woonde op het Hof van Hembyze in de Volderstraat. Dit zou later het Jezuïetencollege worden en nog later de Emiel Braunschool.

Het was onvermijdelijk dat de dol-ambitieuze Hembyze een voorname rol zou spelen in de politiek van zijn stad. Vanaf 1453 komen wij hem regelmatig tegen als Schepen van de Keure. Aanvankelijk katholiek, aarzelt hij niet over te lopen naar de Calvinisten wanneer hij denkt het langs deze zijde politiek verder te kunnen schoppen. Samen met Ryhove organiseert hij de strijd tegen de katholieken en speelt dus aanvankelijk in de kaarten van Willem de Zwijger. Deze laatste zal evenwel vrij vlug tot de conclusie moeten komen dat de gewetenloze en fanatieke Hembyze, met slechts zijn eigen ambities voor ogen, een bedenkelijke bondgenoot is.

De demagogische Jonker Jan die voor geen enkel extremisme terugschrikt en die één van de organisatoren van de alles vernielende 2e beeldenstorm is, maakt zich meester van de macht in Gent in 1579. Het getij keert echter en wanneer in Augustus Willem van Oranje naar Gent komt, vlucht Hembyze naar Duitsland.

Maar het getij keert een 2e maal wanneer 4 jaar later de Gentse bevolking hem terugroept en hem triomfantelijk ontvangt. Meer is er niet nodig om de grootheidswaanzin van deze hoogmoedige heerser ten top te drijven. Zijn ware dictatuur begint nu. Hij laat muntstukken slaan met zijn eigen wapen op, hij eigent zich een van de meest prestigieuze gebouwen van Gent toe, nl. het Hof van Wackene op de Poel waar de oude dictator in het huwelijk zal treden met de jonge Anna van Heurne.

Inmiddels onderhandelt hij in het geheim met Farnèse om Gent aan hem over te leveren, maar het verraad komt uit en Hembyze wordt aangehouden, in het Prinsenhof opgesloten en op 4 Augustus 1584 op het Veerleplein onthoofd.

Na zijn dood dichtte men hem het volgend grafschrift: "Ziet hier ligt begraven Jonker Jan - in staatkund" weinig vroed - in godsdienst wankelbaar - in oorlog zonder moed."

9 Juli 1532

De Schepenen kopen een nieuw oefenterrein voor de St-Antoniusgilde "over de Tinnepotbrugge up de Lieve, daer men heedt de Vogelsanghe."

9 Juli 1824

Geboorte van Ferdinand Van den Bemden.

Knappe archeoloog en historicus die, zoals Van der Haeghen het schreef "pouvait citer de mémoire les noms anciens de tous les immeubles de notre vieille ville."

Hij was tevens een specialist inzake geslachtskunde en heraldiek.

Hij was een van de stichtende leden van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent”.

Hij stierf op 17 November 1901.

9 Juli 1831

Advocaat Louis De Soutere wordt aangehouden op het Stadhuis.

Hij werd geboren in Ieper maar na het beëindigen van zijn studies aan de Universiteit vestigde hij zich als advocaat in het Engelandgat.

Hij was eerder al eens aangehouden omdat hij werklozen en mistevreden werkvolk opmaakte tegen het Beleid.

Deze chef van de “Association Nationale” was niet ingenomen met de aanduiding van Leopold I, hij fomenteerde een conspiratie en trachtte een expeditie te organiseren tegen Brussel. Vandaar zijn aanhouding in 1831.

Men moet zich aan serieuze tegenstand verwacht hebben want 4.000 soldaten omsingelden het Stadhuis en er waren zelfs kanonnen gericht op de ingang om elk ingrijpen van zijn partijgangers te verijdelen.

Met de sigaar in de mond en al roepende “Leve de Vrijheid” werd hij onder sterke bewaking overgebracht naar de Citadel.

Deze demagoog die bekend stond als een goede redenaar werd enkele maanden later vrijgesproken.

Hij stierf alhier op 2 Oktober 1849.

9 Juli 1866

Blijde Intrede van Leopold II, vergezeld van Marie-Henriette en Prins Philippe. Na het banket op het Stadhuis woont hij in de Opera een uitvoering bij van Il Trovatore.

10 Juli 1584

Willem De Zwijger wordt vermoord te Delft.

10 Juli 1685

Dood van Marquis de Grana.

Hij was hier Gouverneur-Generaal van 1682 tot aan zijn dood.

Sommige bronnen vermelden als sterfdatum 15 Juni 1685.

10 Juli 1799

Afbraak van de toren van O.L.V.Kerk.

Dit was een parochiale kerk die stond op het St-Pietersplein langs de kant van

de St-Pietersnieuwstraat. Aangaande haar oorsprong tasten wij in het duister. Ze wordt voor de eerste maal vermeld in een charter van 1140.

In de loop van haar bestaan heeft ze talrijke branden gekend: verschillende tussen 1353 en 1359, verder nog in 1378, 1675, 1733. Deze van 1675 was toch wel een zeer dramatische: 10 mannen die de brand wilden blussen werden bedolven onder het puin en stierven ter plaatse, 13 anderen werden zwaar gewond. Het einde van de kerk kwam er -u hebt het misschien geraden- tijdens de Franse bezetting. In 1796 schaften de Republikeinen er de eredienst af. Ze werd volledig afgebroken in 1799. De afbraak van de toren gebeurde op een toch wel zeer speciale en spectaculaire manier. Duizenden mensen waren op deze 10e juli samengestroomd op de Blandijnberg om dit evenement mee te maken. Men ging als volgt tewerk: de toren werd getut door houten balken, waarna de fundamente weggebroken werden. Om 5 uur in de namiddag werden de houten blokken in brand gestoken, en dan maar in spanning wachten om de toren naar beneden te zien donderen, iets wat hij natuurlijk deed.

10 Juli 1800

Lieven Bauwens wordt benoemd tot Maire (Burgemeester) van Gent. Maar zo een administratief jobbe was toch niets voor een dynamische ondernemer en reeds na 9 maanden geeft hij zijn ontslag.

10 Juli 1806

Geboorte te Verrebroek van Edward Jaequemyns.

Hij studeerde geneeskunde aan de Universiteit van Luik waar hij promoveerde in 1829. Hij gaat dan Chemie studeren in Berlijn, komt terug in 1830 en haalt hier zijn diploma van Doctor in de Wis- en Natuurkunde.

In 1831 volgde hij Bergsma op aan de Industrieschool alhier.

Bij de reorganisatie van het Hoger Onderwijs in 1835 krijgt hij als Orangist geen kans aan de Universiteit, maar hij blijft wel leraar aan de nu onafhankelijke geworden Nijverheidsschool tot in 1844.

Hij was bovendien politiek actief als Liberaal gemeenteraadslid in 1848, provincieraadslid in 1850 en volksvertegenwoordiger van 1856 tot 1870.

Hij stierf te Heerle-Minderhout op 31 Augustus 1874.

10 Juli 1816

Viering door de "Société des Beaux-Arts" van de Gentse toondichter Petrus Verheyen.

De viering wordt bijgewoond door Louis David.

Petrus Verheyen, wie is dat nu weer? Ach, in Gent vergeet men zeer vlug zijn

beroemde mannen. Deze zeer talentvolle componist die nu nog geciteerd wordt in de muziekencyclopedieën werd in Gent niet waardig geacht om een straatnaam te krijgen.

Hij werd hier geboren in 1750 als zoon van een gewone bediende die zanger was in St-Baafs.

Boutmy, de orgelist van onze kathedraal, die onmiddellijk bemerkte had dat de kleine Petrus bijzonder begaafd was, gaf hem zijn eerste muziekonderricht. Er wordt verteld dat Boutmy bijzonder opgetogen was met een compositie van zijn 10-jarige leerling.

Voor een onbekende reden zenden zijn ouders hem naar een school in Maastricht.

Na het beëindigen van zijn studies belandt hij in Brugge waar hij altzanger wordt in de hoofdkerk. Hij maakt dan een tijdje deel uit van een rondreizend toneel- en operagezelschap, maar komt tenslotte terug naar Gent waar hij een plaats krijgt als zanger in St-Baafs en waar hij verder compositie studeert onder Franz-Joseph Krafft.

Hij trouwt hier en vertrekt dan naar Maastricht waar hij aan een plaats geraakt als concertmeester. Maar in 1776, hij is dan 26 jaar, is hij al terug in Gent.

Hij wordt hier "compositeur" van Bisschop Lobkowitz.

Gedurende de Franse bezetting moet hij genoegen nemen met een slecht betaalde plaatsje in de Administratie van het Schelde-Departement. Zoals dat nog wel gebeurt in de Administratie moet hij daar niet veel werken en blijft er gelukkiglijk veel tijd over om te componeren. Hij componeerde in opdracht heel wat gelegenheidsstukken. Eén van zijn mooiste werken is de Requiemmis die hij componeerde na de dood van zijn idool die hij nooit ontmoet heeft, Joseph Haydn. Ze werd uitgevoerd in de St-Niklaaskerk op 9 April 1810 op een rouwdienst, ingericht door de "Société des Beaux-Arts" ter nagedachtenis van Haydn. Een andere requiemmis van hem werd 3 jaar later uitgevoerd, eveneens in de St-Niklaaskerk, deze keer ter nagedachtenis van Grétry.

Petrus Verheyen was het lot beschoren dat zo veel echte artiesten te beurt valt: ze worden betaald met de eerbied en de bewondering van het nageslacht, maar gedurende hun leven hebben zij het zéér lastig om de 2 eindjes aaneen te knopen.

Veel werken van Verheyen gingen verloren omdat hij het niet kon bekostigen ze uit te geven. Op het einde van zijn leven kreeg hij van de "Société des Beaux-Arts" een kleine rente om niet van armoede om te komen.

10 Juli 1848

Geboorte van Sidonie De Meyer.

Een naam die wellicht niemand iets zal zeggen, wel als wij er u bij vertellen

dat zij in 1868 trouwde met Karelke Waeri.

Zij werd mank geboren (haar een been was wat korter dan het andere) en ze was maar 1,47 m groot. Men noemde haar soms “Manke Sidonie”, iets wat haar gloeiend kwaad maakte. Het was een zeer actieve en intelligente vrouw. Zij speelde gitaar en had een mooie stem. Zij ging meestal met Karelke mee. Het is nog gebeurd dat zij ‘s nachts bij het terugkomen van vermoeidheid viel en haar gitaar brak.

Zij overleefde Karelke 47 jaar en stierf in het klooster van de Molenaarstraat op 97-jarige leeftijd.

10 Juli 1851

Geboorte van Fernand Scribe.

Een man zonder wie ons Museum voor Schone Kunsten veel kunstschaten zou moeten missen.

Hij werd geboren uit rijke ouders en na zijn studies aan het Atheneum van Rijsel komt hij aan onze Universiteit zijn diploma halen van “Ingénieur des Arts et Manufactures”. Hij schijnt toch niet zo veel te voelen voor techniek en verkiest een artistieke carrière. Hij gaat bijgevolg naar de Academie waar hij o.a. Delvin en Vanaise als medeleerlingen heeft. Samen met Delvin gaat hij zich vervolmaken in de schilderkunst in de ateliers van Cluysenaer en van Portaels in Brussel.

Na reizen door Europa en Noord-Afrika laat hij zich een atelier met galerij bouwen op het Van Duyseplein. Dit zou later de boekhandel Story worden.

Hij schijnt nochtans geen grote naam gemaakt te hebben als schilder en zijn naam zou nu misschien totaal vergeten zijn, ware het niet dat hij in December 1897 het initiatief nam enkele kunstminnaars bijeen te roepen in het Notarissenhuis en met hen de vereniging stichtte “De Vrienden van het Museum”. Onder de medestichters komen wij namen tegen zoals Jean Delvin, Joseph Casier, Jules De Vigne, Georges Hulin de Loo, Louis Maeterlinck, enz.

Hij was de eerste voorzitter van deze vereniging en zou die functie blijven waarnemen tot aan zijn dood.

Het doel van de vereniging was: kunstwerken aankopen om die aan het Museum te schenken. Scribe die zelf een competente kunstkenner en verzamelaar was, liet aan het Museum ruim 200 doeken na, waaronder werken van Brueghel, Rubens, Jordaens, Tintoretto, Corot, enz. Buiten schilderijen liet hij ook nog beeldhouwwerken, meubels, tekeningen en tapijten na.

Hij stierf plotseling op zijn buitengoed in Bottelaere in 1913.

Hij werd begraven op het kerkhof van de Brugse Poort. De vrouwenfiguur die zijn praalgraf versiert werd gemaakt door zijn vriend Graaf Jacques de Lalaing. De weg in het Park die voor het Museum loopt werd terecht naar hem genoemd.

10 Juli 1865

Dood van Constant de Kerchove de Denterghem.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2003 - N° 4 - pp. 261-262.

10 Juli 1866

Leopold II bezoekt het huis van Minard op de Grote Huidevettershoek.

10 Juli 1869

Grote waterstoet ter gelegenheid van de inhuldiging van de Voorhaven.

10 Juli 1887

Onthulling op de Begijnhofboulevard van het standbeeld van Joseph Guislain. Het werd geplaatst 27 jaar na zijn dood en gemaakt door de Brusselse beeldhouwer Hambresin.

Dit gebeurde in aanwezigheid van geleerden uit Engeland, Ierland, Holland, Denemarken, Rusland, etc. Een Amerikaanse geleerde die speciaal overgekomen was voor deze gebeurtenis kwam hier aan net toen de ceremonie afgelopen was.

Veel Gentenaars spreken nog altijd van "het standbeeld van St-Guislain". Feitelijk nog zo gek niet.

10 Juli 1910

Daniël Kinet stuikt neer met zijn vliegtuig op het St-Denijsplein.

Kinet was een jonge Belgische piloot die zo wat alle mogelijke records neerhaalde.

Hij hielp aanvankelijk in het ouderlijk ijzerwarenbedrijf in Oostende, maar besloot dan toch maar autocoureur te worden. Na enkele koersen gewonnen te hebben voelde hij zich ineens meer aangetrokken door de opkomende luchtvaart. Hij kreeg zijn opleiding bij Farman en hij moet blijkbaar een goede leerling geweest zijn, want nabij Marseille klopte hij het hoogterecord door met een pasagier aan boord een hoogte te bereiken van 500 meter.

In April 1910 was hij wereldrecordhouder langvliegen geworden, stel u voor, hij was er in geslaagd gedurende 2 uren en 20 minuten in de lucht te blijven. Op uitnodiging van de "Aéro-Club des Flandres" kwam Kinet op 24 Juni 1910 naar Gent om enkele vliegtuigdemonstraties te geven. Zijn speciaal vliegtuig volgde per vrachtwagen vanuit Angers. Zijn 4 mecaniciens begonnen onmiddellijk het vliegtuig te monteren en de vleugels van deze tweedekker met kabels te verbinden. Achter de vleugels, meer op dan in het vliegtuig, was de plaats van de piloot.

De Aero-Club had een zilveren beker uitgelooft als Kinet een hoogte van 400 m. zou kunnen bereiken. Maar het weer zat tegen, het regende en Kinet kon niet opstijgen.

Op 2 Juli hing de zwarte vlag weer uit aan het lokaal van de Aero-Club op de Kouter omdat het weer ongunstig was, maar Kinet deed toch 2 vluchten: een op 30 m. hoogte en een op 40 m. waarbij hij over huizen en bomen vloog. De volgende dag deed hij nog verschillende vluchten tot op 90 m. hoogte, maar toen werd het weer zo slecht dat het toestel verschillende dagen aan de grond moest blijven.

Op 10 Juli, bij het openen van de Gentse Feesten, deed Kinet verschillende vluchten vanaf het Farmanplein. Een eerste om 6 uur 's morgens had hem al over Drongen en Mariakerke gebracht. Na nog een oefenvlucht steeg hij op om 9.35 uur voor een tocht naar Oostende. Hij zou vliegen langs de Brugse Vaart en dalen op het strand in Oostende voor de Koninklijke Villa. Toen hij een hoogte van 15 m. bereikt had brak er plots een kabel, het toestel kantelde en sloeg te pletter tegen een boom.

Kinet was er uitgeworpen en werd met zware verwondingen, waaronder een gescheurde nier, overgebracht naar de kliniek van Dr. Laroy op de Kasteellaan. Hij werd er geopereerd en zijn toestand evolueerde gunstig, iedereen dacht dat hij het gehaald had, wanneer hij 5 dagen na het ongeluk, onverwacht stierf van een hartcrisis.

Hij werd begraven in Brussel.

Op de huidige Singel herinnert een gedenksteen aan het eerste dodelijk vliegtuig-ongeluk in ons land.

10 Juli 1913

De allegorische groep "Leie en Schelde" van beeldhouwer Graaf Jacques de Lalaing wordt geplaatst aan het begin van de Citadellaan. Gedurende de Eerste Wereldoorlog werd het door de Duitsers weggenomen. Gelukkig had men de voorzorg genomen er een afgietsel van te maken, zodat beeldhouwer Leon Sarteel in 1919 een nieuwe gietvorm kon maken. De groep werd in 1927 in de vijver van het Park geplaatst.

Hugo COLLUMBIEN